

Άδειες Εκπαιδευτικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Άδειες Μονίμων

A1. Κανονική άδεια

A2. Μηχανογραφική άδεια

A3. Εκλογική άδεια,

A4. Ειδικές άδειες:

- Για συμμετοχή σε δίκη
- Για γέννηση τέκνου
- Για γάμο
- Για θάνατο συζύγου ή συγγενούς έως β' βαθμού
- Για νόσημα που χρήζει περιοδικής νοσηλείας
- Για Αιρετά Όργανα ΟΤΑ και Ν.Α.
- Για συμμετοχή σε αγώνες της Εθνικής Ομάδας
- Για διευκόλυνση των Δημοσίων Υπαλλήλων - Αθλητών

A5. Άδειες μητρότητας

- Για προγεννητικό έλεγχο
- Κύησης
- Επαπειλούμενη κύηση
- Λοχείας
- Λοχείας με παρένθετη μητέρα
- Ανατροφής παιδιού
- Τρίμηνη άδεια με αποδοχές

A6. Αναρρωτικές άδειες

A7. Άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης

A8. Άδειες για επιμορφωτικούς ή επιστημονικούς λόγους

A9. Άδειες εξετάσεων

A10. Άδεια διευκόλυνσης

A11. Άδεια άνευ αποδοχών

A12. Συνδικαλιστική άδεια

A13. Αιμοδοτική άδεια

A14. Χορήγηση αδειών σε αποσπασμένους υπαλλήλους

B. Άδειες Αναπληρωτών

- B1. Κανονική άδεια**
- B2. Αναρρωτικές άδειες**
- B3. Ειδικές άδειες**
- B4. Άδεια μητρότητας**
- B5. Άδεια διευκόλυνσης**
- B6. Άδειες εξετάσεων**
- B7. Για Αιρετά Όργανα ΟΤΑ**
- B8. Αιμοδοτική**
- B9. Άνευ αποδοχών**

A. Άδειες Μονίμων Εκπαιδευτικών

A1. Κανονική άδεια

Οι εκπαιδευτικοί, εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι ανάγκης, μπορούν να πάρουν κανονική άδεια με αποδοχές έως δέκα (10) ημέρες κατά ημερολογιακό έτος (άρθρο 48, παρ. 4 του Ν. 3528/07). Την ανωτέρω άδεια δικαιούνται και οι εκπαιδευτικοί που **υπηρετούν με μερική ή ολική διάθεση έως τη λήξη του διδακτικού έτους** σε Διευθύνσεις και Γραφεία Εκπαίδευσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Η άδεια ζητείται με αίτηση προς τον **Προϊστάμενο** που είναι και ο **μόνος αρμόδιος** να εγκρίνει ή όχι την άδεια αυτή. Είναι αυτονόητο ότι η κανονική άδεια ζητείται εκ των προτέρων και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να δικαιολογηθεί - εκ των υστέρων - απουσία εκπαιδευτικού από το σχολείο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί σε πολιτικά γραφεία, στο Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ, στις Διευθύνσεις και Γραφεία Εκπαίδευσης κ.τ.λ., δικαιούνται την προβλεπόμενη από το άρθρο 48, παρ. 2 του Υπαλληλικού Κώδικα, κανονική άδεια. Ο Οι ως άνω εκπαιδευτικοί που δεν έχουν κάνει χρήση της κανονικής τους άδειας και επιστρέφουν στα εκπαιδευτικά τους καθήκοντα δεν μπορούν να κάνουν χρήση της άδειας αυτής (546/2005 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.).

A2. Μηχανογραφική άδεια

Υπάλληλος ο οποίος χειρίζεται ηλεκτρονικό υπολογιστή και απασχολείται μπροστά σε οθόνη οπτικής καταγραφής για χρονικό **διάστημα μεγαλύτερο των πέντε (5) ωρών του ημερήσιου ωραρίου** εργασίας δικαιούται μηχανογραφική άδεια, μετά πλήρων αποδοχών, μιας (1) ημέρας ανά δίμηνο. Η άδεια χορηγείται υποχρεωτικά μέσα στο δίμηνο το οποίο αφορά. Εφόσον η άδεια αυτή δεν εξαντληθεί στο διάστημα αυτό, δεν μεταφέρεται ούτε καταβάλλεται αποζημίωση στον υπάλληλο (άρθρο 50, παρ. 6 του Ν. 3528/07).

A3. Εκλογική άδεια

Οι υπάλληλοι δικαιούνται, κατόπιν τεκμηριωμένης αίτησης, ειδική άδεια με αποδοχές **μιας (1) έως τριών (3) εργάσιμων ημερών** για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος (άρθρο 50, παρ. 1, εδ. β' του Ν. 3528/07). Ο χρόνος της άδειας αυτής **δεν συνυπολογίζεται** στο χρόνο της κανονικής άδειας που δικαιούνται οι υπάλληλοι αυτοί, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις (άρθρο 106, παρ. 3 του Π.Δτος 96/2007).

Ειδικότερα, για τη μετάβαση στον τόπο άσκησης του εκλογικού δικαιώματος - για τους υπαλλήλους στους οποίους εφαρμόζεται **πενθήμερη εβδομάδα** εργασίας - χορηγείται άδεια, ως εξής:

α) Όσοι μετακινούνται για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος **σε απόσταση 200 - 400 χιλιομέτρων** λαμβάνουν άδεια **μιας (1)** εργάσιμης ημέρας.

β) Όσοι μετακινούνται σε απόσταση **401 χιλιομέτρων και πάνω** λαμβάνουν άδεια **δύο (2)** εργάσιμων ημερών, εφόσον κινηθούν εξολοκλήρου οδικώς, με βάση την υπεύθυνη δήλωσή τους.

γ) Όσοι μετακινούνται **σε νησιά, για τα οποία δεν υπάρχει οδική πρόσβαση**, ο αριθμός των ημερών άδειας που λαμβάνουν εξετάζεται κατά περίπτωση, ανάλογα με την απόσταση και τις ειδικές συνθήκες μετακίνησης, **χωρίς ωστόσο η άδεια αυτή να υπερβαίνει τις τρεις (3) εργάσιμες ημέρες.**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

1. Η ειδική άδεια για τη μετάβαση στον τόπο άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι σχολικές μονάδες παραμένουν κλειστές κατά τις ημέρες Παρασκευή και Δευτέρα, **χορηγείται υποχρεωτικά τις ανωτέρω ημέρες.** Μία

επιπλέον ημέρα δικαιούνται οι εκπαιδευτικοί που εμπίπτουν στο σημείο γ' (βλέπε παραπάνω).

2. Οι εκπαιδευτικοί που είναι **αποσπασμένοι σε Φορείς και Υπηρεσίες** δικαιούνται όσα προβλέπονται στα σημεία α', β', γ' (βλέπε παραπάνω).

A4. Ειδικές άδειες

1. Για συμμετοχή σε δίκη

Οι υπάλληλοι δικαιούνται, κατόπιν τεκμηριωμένης αίτησης, ειδική άδεια με αποδοχές **μιας (1) έως τριών (3) εργάσιμων ημερών** για τη συμμετοχή σε δίκη ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου (άρθρο 50, παρ. 1, εδ. β' του Ν. 3528/07).

2. Για γέννηση τέκνου

Στον πατέρα υπάλληλο χορηγείται άδεια δύο (2) ημερών σε περίπτωση **γέννησης τέκνου**. Η άδεια αυτή χορηγείται και στην περίπτωση υιοθεσίας, εφόσον το υιοθετηθέν δεν έχει υπερβεί το 2ο έτος της ηλικίας του (άρθρο 18, παρ. 2 του Ν. 3801/09).

3. Για γάμο

Οι εκπαιδευτικοί, έχουν δικαίωμα άδειας με αποδοχές πέντε (5) εργάσιμων ημερών σε περίπτωση **γάμου** (άρθρο 50, παρ. 1 του Ν. 3528/07). Η άδεια αυτή χορηγείται **αμέσως πριν ή μετά** την τέλεση του γάμου.

4. Για θάνατο συζύγου ή συγγενούς έως β' βαθμού

Οι εκπαιδευτικοί, έχουν δικαίωμα άδειας με αποδοχές τριών (3) εργάσιμων ημερών σε περίπτωση **θανάτου συζύγου ή συγγενούς έως και β' βαθμού** (άρθρο 50, παρ. 1 του Ν. 3528/07). **Συγγενείς β' βαθμού θεωρούνται:** οι γονείς, τα τέκνα, τα αδέρφια, τα εγγόνια και οι πάπποι τόσο εξ αίματος όσο και εξ αγχιστείας.

5. Για νόσημα που χρήζει περιοδικής νοσηλείας

Υπάλληλοι που πάσχουν ή έχουν σύζυγο ή τέκνο που **πάσχει από νόσημα το οποίο απαιτεί τακτικές μεταγγίσεις αίματος ή χρήζει περιοδικής νοσηλείας**, δικαιούνται ειδική άδεια με αποδοχές έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες το χρόνο (άρθρο 50, παρ. 2 του Ν. 3528/07).

Η άδεια αυτή χορηγείται, εφόσον υπάρχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- Γνωμάτευση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, με την οποία θα πιστοποιείται αιτιολογημένα ότι η πάθηση, από την οποία πάσχει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός ή κάποιο τέκνο του, χρήζει τακτικών μεταγγίσεων αίματος ή περιοδικής νοσηλείας σε δημόσιο ή ιδιωτικό νοσηλευτικό ίδρυμα.
- Προσδιορισμός του χρονικού διαστήματος για το οποίο απαιτείται η νοσηλεία αυτή.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Η άδεια χορηγείται και σε υπαλλήλους που έχουν τέκνα που πάσχουν από βαριά νοητική υστέρηση ή σύνδρομο Down ανεξάρτητα αν χρήζουν ή όχι περιοδικής νοσηλείας (άρθρο 50, παρ. 3 του Ν. 3528/07). Στην περίπτωση αυτή ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να προσκομίσει σχετική γνωμάτευση από **δημόσιο** Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο ή παιδοψυχιατρικό τμήμα Δημοσίου Νοσοκομείου.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Στην περίπτωση **πάθησης του τέκνου** μπορούν και οι δύο γονείς να κάνουν χρήση της άδειας αυτής, καθορίζοντας με κοινή τους δήλωση ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση της άδειας και για πόσο χρονικό διάστημα, που πάντως η συνολική διάρκειά της δεν μπορεί να υπερβεί τις είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες ετησίως και για τους δύο. Επιπλέον, ο δικαιούχος θα πρέπει να δηλώνει υπεύθυνα κάθε φορά στη σχετική αίτηση χορήγησης πόσες ημέρες της δικαιούμενης από κοινού άδειας των 22 ημερών έχει κάνει ήδη χρήση ο ή η σύζυγός του στην υπηρεσία όπου εργάζεται. Σε περίπτωση διάστασης, διαζυγίου, χηρείας ή γέννησης τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του, την εν λόγω άδεια δικαιούται **ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια του τέκνου** που χρήζει τακτικής μετάγγισης ή περιοδικής νοσηλείας

6. Για Αιρετά όργανα ΟΤΑ και Ν. Α.

α) Ειδική άδεια για Αιρετά Όργανα ΟΤΑ (άρθρο 139 του Ν. 3463/2006)

- Στους Δημάρχους όλων των Δήμων, στους Προέδρους των Κοινοτήτων άνω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων, στους Αντιδημάρχους και Προέδρους δημοτικών συμβουλίων Δήμων που είναι πρωτεύουσες νομών ή έχουν πληθυσμό άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) κατοίκων, στους Προέδρους δημοτικών διαμερισμάτων, καθώς και στους Προέδρους Συνδέσμων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα μέλη των οποίων είναι άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) κατοίκων - που είναι Δημόσιοι Υπάλληλοι - χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης **ειδική άδεια για όλο το διάστημα** που ασκούν τα καθήκοντά τους.
- Στους Προέδρους Κοινοτήτων κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων - που είναι Δημόσιοι Υπάλληλοι - χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης **ειδική άδεια εξήντα (60) εργάσιμων ημερών** κατ' έτος, επιπλέον της κανονικής.
- Στους Αντιδημάρχους και Προέδρους δημοτικών συμβουλίων Δήμων που έχουν πληθυσμό κάτω των πενήντα χιλιάδων (50.000) κατοίκων - που είναι Δημόσιοι Υπάλληλοι - χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης **ειδική άδεια εξήντα (60) εργάσιμων ημερών** κατ' έτος, επιπλέον της κανονικής.
- Στους Προέδρους και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς και στους Προέδρους των Συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων με την προϋπόθεση ότι δεν είναι Δήμαρχοι, Αντιδήμαρχοι ή Πρόεδροι Κοινοτήτων - που είναι Δημόσιοι Υπάλληλοι - χορηγείται από την υπηρεσία της οργανικής τους θέσης **ειδική άδεια τριάντα (30) εργάσιμων ημερών** κατ' έτος, επιπλέον της κανονικής.

β) Ειδική άδεια για την άσκηση καθηκόντων Αιρετών Οργάνων Ν.Α. (Άρθρο 113 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης)

- Στον Πρόεδρο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στο Νομάρχη και στους Προέδρους των Ν.Ε. που είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι φορέων του Δημόσιου Τομέα ή των ΤΕΔΚ ή της ΚΕΔΚΕ χορηγείται από την υπηρεσία τους **ειδική άδεια για όλο το διάστημα** που ασκούν τα καθήκοντά τους.
- Χορηγείται, επίσης, άδεια **έως εξήντα (60) και τριάντα (30) ημερών το χρόνο αντίστοιχα:**
- στον Πρόεδρο του Νομαρχιακού Συμβουλίου και τα μέλη των Νομαρχιακών Επιτροπών, και - στα λοιπά μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, που έχουν την ιδιότητα της προηγούμενης παραγράφου. Η άδεια αυτή χορηγείται τμηματικά σε ημέρες και ώρες που προσδιορίζονται με αίτηση των δικαιούχων.

Η παραπάνω άδεια θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την υπαλληλική, εργασιακή και ασφαλιστική τους σχέση.

7. Για συμμετοχή σε αγώνες της Εθνικής Ομάδας

Μόνιμοι Δημόσιοι Υπάλληλοι, υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. αλλά και οι συνδεόμενοι με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου με το Δημόσιο **δικαιούνται άδεια** για συμμετοχή σε αγώνες της Εθνικής Ομάδας. Ο χρόνος αυτός θεωρείται για κάθε συνέπεια χρόνος **πραγματικής υπηρεσίας** και για την αναγνώρισή του απαιτείται βεβαίωση της οικείας Ομοσπονδίας, θεωρημένη από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (άρθρο 5 του Ν. 665/1977).

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Για τη χορήγηση της άδειας αυτής αρμόδιοι είναι οι Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Γραφείων, **εφόσον κρίνουν ότι δεν παρακωλύεται η εύρυθμη λειτουργία του σχολείου** και αφού συγκεντρώσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά:

- αίτηση του εκπαιδευτικού,
- ονομαστική πρόσκληση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού,
- βεβαίωση της οικείας Ομοσπονδίας θεωρημένη από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

- Προκειμένου για μετάβαση στην αλλοδαπή, απαιτείται και η έγκριση της υπηρεσίας για τη μετακίνηση του εκπαιδευτικού στο εξωτερικό (αρ. Πρωτ.146303/Δ2/25-11-09, εγκύκλιος του Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.).

8. Για διευκόλυνση των Δημοσίων Υπαλλήλων—Αθλητών

Σε αθλητές - υπαλλήλους του Δημοσίου Τομέα που **σημειώνουν εξαιρετικές διακρίσεις**, ήτοι (άρθρο 34, παρ. 2 του Ν. 2725/1999):

- κατάκτηση 1ης έως και 8ης νίκης σε θερινούς ή χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες,
- κατάκτηση 1ης έως και 6ης νίκης σε Παγκόσμια Πρωταθλήματα ανδρών - γυναικών, νέων ανδρών γυναικών, εφήβων - νεανίδων σε άθλημα ή αγώνισμα αθλήματος που καλλιεργείται από αναγνωρισμένες κατά τον παρόντα νόμο ομοσπονδίες ή σε παγκόσμιους σχολικούς αγώνες,
- επίτευξη ή η ισοφάριση παγκόσμιας επίδοσης ανδρών - γυναικών, νέων ανδρών - γυναικών, εφήβων - νεανίδων σε αγώνισμα αθλήματος που καλλιεργείται από αναγνωρισμένες κατά τον παρόντα νόμο ομοσπονδίες,
- κατάκτηση 1ης έως και 6ης νίκης σε Ευρωπαϊκά Πρωταθλήματα ανδρών - γυναικών, νέων ανδρών γυναικών, εφήβων - νεανίδων σε άθλημα που καλλιεργείται από αναγνωρισμένες κατά τον παρόντα νόμο ομοσπονδίες,
- η επίτευξη ή η ισοφάριση ευρωπαϊκής επίδοσης ανδρών - γυναικών, νέων ανδρών - γυναικών, εφήβων - νεανίδων σε αγώνισμα αθλήματος που καλλιεργείται από αναγνωρισμένες κατά τον παρόντα νόμο ομοσπονδίες,

και εφόσον **εξακολουθούν να είναι εν ενεργεία αθλητές** - παρέχονται από τις υπηρεσίες τους διευκολύνσεις, που συνάδουν με την αθλητική τους δραστηριότητα, για τη συμμετοχή τους σε προπονήσεις και αθλητικούς αγώνες.

Οι διευκολύνσεις συνίστανται στη χορήγηση αδειών απουσίας από την υπηρεσία των ανωτέρω υπαλλήλων για τη συμμετοχή τους σε προπονήσεις και αθλητικούς αγώνες που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό και εξωτερικό. **Οι άδειες απουσίας ορίζονται σε αριθμό ημερών που είναι απαραίτητες για την κάλυψη της συμμετοχής** του αθλητή - υπαλλήλου στις προπονήσεις και τους αθλητικούς αγώνες. Ο αριθμός των ημερών αυτών των αδειών απουσίας για αθλητικούς λόγους δεν συνυπολογίζεται στις λοιπές άδειες που δικαιούται ο υπάλληλος (αρ. 16117/76-2000, Κοινή Υπουργική Απόφαση).

Δικαιολογητικά που απαιτούνται

- **Αίτηση του υπαλλήλου** που υποβάλλεται στην υπηρεσία του 10 (δέκα) τουλάχιστον ημέρες πριν από την απουσία του, για τη συμμετοχή του σε προπονήσεις ή αθλητικούς αγώνες.
- **Βεβαίωση της οικείας αθλητικής Ομοσπονδίας** ότι ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος είναι εν ενεργεία αθλητής και η συμμετοχή του στις προπονήσεις και τους αθλητικούς αγώνες είναι απολύτως απαραίτητη.
- Στην περίπτωση που ο υπάλληλος δεν διορίστηκε βάσει ειδικών διατάξεων, απαιτείται **βεβαίωση της οικείας αθλητικής Ομοσπονδίας** από την οποία να προκύπτει το είδος της αγωνιστικής διάκρισης που σημείωσε ο υπάλληλος, το άθλημα ή το αγώνισμα στο οποίο διακρίθηκε και η χρονολογία διεξαγωγής του.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Σύμφωνα με το νόμο, αρμόδιοι για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας είναι οι Διευθυντές Εκπαίδευσης και οι Προϊστάμενοι Γραφείων.

A5. Άδειες μητρότητας

1. Για προ γεννητικό έλεγχο

Οι έγκυοι εργαζόμενες, **απαλλάσσονται από την εργασία χωρίς περικοπή αποδοχών**, για να **υποβάλλονται σε εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου**, εφόσον αυτές οι εξετάσεις πρέπει να γίνουν κατά τη διάρκεια του χρόνου εργασίας (άρθρο 9 του Π.Δ. 176/97).

2. Άδεια κύησης

Στις υπαλλήλους που **κυοφορούν** χορηγείται άδεια μητρότητας δύο (2) μήνες πριν τον τοκετό. Η άδεια χορηγείται ύστερα από βεβαίωση του θεράποντος ιατρού για τον πιθανολογούμενο χρόνο τοκετού.

Επαπειλούμενη κύηση

Σε περίπτωση επαπειλούμενης κύησης, χορηγείται **αναρρωτική άδεια με πλήρεις αποδοχές, ύστερα από βεβαίωση Δημόσιου Νοσοκομείου ή Ιδιωτικής Κλινικής** εφόσον έχει προηγηθεί νοσηλεία σε αυτή και η οποία αποδεικνύεται με σχετικά παραστατικά στοιχεία (εισαγωγή, εξιτήριο κ.τ.λ.) (Ν. 3205/03).

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Σε κυοφορούσες υπαλλήλους που έχουν **ανάγκη ειδικής θεραπείας, μετά την εξάντληση της αναρρωτικής άδειας με αποδοχές**, χορηγείται **κανονική άδεια κυοφορίας με αποδοχές**, μετά από βεβαίωση θεράποντος ιατρού και Διευθυντή γυναικολογικής ή μαιευτικής κλινικής ή τμήματος δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος (άρθρο 52, παρ. 3 του Ν. 3528/07).

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Δεν είναι δυνατή η χορήγηση της ανωτέρω άδειας μόνο με βεβαίωση του θεράποντος ιατρού και Διευθυντή **ιδιωτικού** Μαιευτηρίου (496/2007, Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους).

3. Άδεια λοχείας

Στις υπαλλήλους που **κυοφορούν** χορηγείται **άδεια μητρότητας τρεις (3) μήνες** μετά τον τοκετό. Όταν ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν που είχε αρχικά πιθανολογηθεί, το υπόλοιπο της άδειας χορηγείται μετά τον τοκετό, ώστε να εξασφαλιστεί συνολικός χρόνος άδειας πέντε (5) μηνών (άρθρο 52, παρ. 2 του Ν. 3528/07).

- Σε περίπτωση πρώιμου ή πρόωρου τοκετού που πραγματοποιείται **μετά την 24^η εβδομάδα** της εγκυμοσύνης **και πριν την έναρξη της άδειας κύησης** - και ανεξάρτητα από την έκβαση του εμβρύου - πρέπει να χορηγείται η **τρίμηνη** άδεια λοχείας. Η **απώλεια** του νεογνού που πραγματοποιείται **μετά την έναρξη της άδειας κύησης** δεν επηρεάζει τη συνολική πεντάμηνη άδεια μητρότητας (79034/Δ2/18-06-08, έγγραφο του Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.).
- Σε περίπτωση **πολύδυμης κύησης**, η άδεια λοχείας **αυξάνεται κατά έναν (1) μήνα** για κάθε τέκνο πέραν του ενός (άρθρο 18, παρ. 1 του Ν. 3801/09).
- Σε περίπτωση απόκτησης τέκνου **πέραν του τρίτου** (4^ο και άνω), η μετά τον τοκετό άδεια **προσαυξάνεται κάθε φορά κατά δύο** μήνες (άρθρο 52, παρ. 1 του Ν. 3528/07).

Άδεια λοχείας με παρένθετη μητέρα

Η **παρένθετη μητέρα** (φέρουσα ή κυοφόρος) δημόσιος υπάλληλος **δικαιούται** την προβλεπόμενη **άδεια μητρότητας** με πλήρεις αποδοχές, δύο (2) μήνες πριν και τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό. **Δε δικαιούται**, όμως, τη μείωση του χρόνου εργασίας ή την εννεάμηνη άδεια με αποδοχές (αριθμ. 361/2009, Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους).

Η **νόμιμη μητέρα** δημόσιος υπάλληλος **δικαιούται** την **άδεια λοχείας**, ήτοι τρεις (3) μήνες άδεια με πλήρεις αποδοχές μετά τον τοκετό της παρένθετης μητέρας. Επίσης, **δικαιούται την εννεάμηνη άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού ή τις διευκολύνσεις** (βλέπε παρακάτω «άδεια ανατροφής»).

4. Άδεια ανατροφής παιδιού

Ο γονέας υπάλληλος - εκπαιδευτικός - δικαιούται άδεια εννέα μηνών με αποδοχές (άρθρο 53, παρ. 2 του Ν. 3528/07) ή τις διευκολύνσεις:

- α) μείωση του διδακτικού ωραρίου κατά δύο (2) ώρες **εβδομαδιαίως** για δύο έτη (Ν. 2083/92) και
- β) απαλλαγή από τις πρόσθετες εξωδιδακτικές εργασίες για δύο έτη (άρθρο 13 του Ν. 1566/85).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η επιλογή του ενός ευεργετήματος αποκλείει τη χρήση του άλλου και **μόνο κατ' εξαίρεση** και **για λόγους πολύ σοβαρούς επιτρέπεται για μόνο μια φορά** η αλλαγή στην πρώτη προτίμηση, όταν αντί του μειωμένου ωραρίου ζητείται η χρήση της άδειας που απομένει (50/2001, Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους).

- Αν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, με **κοινή τους δήλωση** που κατατίθεται στις υπηρεσίες τους καθορίζεται ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση της άδειας ανατροφής ή του μειωμένου ωραρίου, εκτός αν με την ανωτέρω κοινή τους δήλωση καθορίσουν χρονικά διαστήματα που ο καθένας θα κάνει χρήση, αλλά πάντοτε διαδοχικώς και μέσα στα χρονικά όρια.
- Σε περίπτωση **διάστασης, διαζυγίου, χηρείας ή γέννησης τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του**, την άδεια ή τις διευκολύνσεις δικαιούται ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Το δικαίωμα για την απόληψη της εννεάμηνης άδειας **μπορεί να ασκηθεί** από το γονέα - υπάλληλο μέχρι τη συμπλήρωση του τέταρτου έτους της ηλικίας του τέκνου. Σύμφωνα με την 194/2009 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους «...η σχετική αίτηση για τη χορήγηση της άδειας αυτής μπορεί να υποβληθεί οποτεδήποτε μέχρι τη συμπλήρωση αυτού του έτους (σ.σ. του τέταρτου) της ηλικίας του».
- Την άδεια εννέα (9) μηνών δικαιούται και ο γονέας εκπαιδευτικός που έχει **υιοθετήσει** τέκνο (582/2004 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.).
- Για το γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία 67% και άνω η συνεχόμενη άδεια ανατροφής **προσαυξάνεται** κατά ένα (1) μήνα.
- **Νεοδιόριστοι** εκπαιδευτικοί, οι οποίοι ως αναπληρωτές έχουν κάνει χρήση μειωμένου ωραρίου κατά δύο ώρες την εβδομάδα, δικαιούνται τμήμα της εννεάμηνης άδειας ανατροφής τέκνου που αναλογεί (91623/Δ2/12-9-06, έγγραφο του Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.) Το τμήμα της δικαιούμενης άδειας σε μήνες προκύπτει από τον τύπο:
- **9 - 0,375 χ μήνες μειωμένου ωραρίου που έκανε χρήση.**
- **Οι νεοδιόριστοι** εκπαιδευτικοί, που έχουν κάνει χρήση εννεαμήνου σε άλλο φορέα του δημοσίου, πριν από το διορισμό τους στην εκπαίδευση, **δεν δικαιούνται** εκ νέου χορήγηση του εννεαμήνου για το ίδιο τέκνο (91623/Δ2/12-9-06, έγγραφο του Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.). Εφόσον, όμως, έχουν κάνει χρήση μειωμένου ωραρίου μέχρι και δύο (2) έτη, τότε το τμήμα της δικαιούμενης άδειας σε μήνες προκύπτει από τον τύπο:

9 - 0,25 χ μήνες μειωμένου ωραρίου που έκανε χρήση.

Σε περίπτωση που έκανε χρήση μειωμένου ωραρίου πέραν των δύο (2) ετών, τότε το τμήμα της δικαιούμενης άδειας σε μήνες προκύπτει από τον τύπο:

r - 0,125 χ μήνες μειωμένου ωραρίου που έκανε χρήση.

- Εκπαιδευτικός του οποίου η σύζυγος εργάζεται με σύμβαση ορισμένου χρόνου (π.χ. αναπληρώτρια) δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων για όσο διάστημα αυτή εργάζεται, με την προϋπόθεση ότι αυτή δεν κάνει χρήση ανάλογων διευκολύνσεων. Αν, όμως, η σύζυγος εργάζεται με καθεστώς μερικής απασχόλησης (π.χ. ωρομίσθια) και δεν κάνει χρήση διευκολύνσεων, τότε ο σύζυγος δικαιούται να κάνει χρήση της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής

κατά το ήμισυ (1/2) των προβλεπομένων. Εφόσον η σύζυγος του πατέρα εκπαιδευτικού στον οποίο έχουν χορηγηθεί οι προηγούμενες διευκολύνσεις σταματήσει να εργάζεται, τότε αυτός επιστρέφει στην υπηρεσία του και δεν διατηρεί το δικαίωμα χρήσης των τυχόν υπολειπόμενων διευκολύνσεων (54501/Δ2/24-4-08, έγγραφο του Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ).

- Αν η σύζυγος του εκπαιδευτικού ή ο σύζυγος της εκπαιδευτικού εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα, εφόσον δικαιούται όμοιων ολικώς ή μερικώς διευκολύνσεων, ο σύζυγος ή η σύζυγος εκπαιδευτικός δικαιούται να κάνει χρήση της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής κατά το μέρος που η σύζυγος αυτού ή ο σύζυγος αυτής δεν κάνει χρήση των δικών της ή των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το μέρος που αυτά υπολείπονται των προβλεπομένων στην παρ. 2 του άρθρου 53 του Ν. 3528/07.

Ως εργασία στον ιδιωτικό τομέα νοείται η εξαρτημένη μισθωτή εργασία, καθώς και η άσκηση κάποιου ελευθέρου επαγγέλματος (άρθρο 48, παρ. 1 του Ν. 2238/1994):

ιατρού, οδοντίατρου, κτηνιάτρου, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαίας, δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωλόγου, γεωπόνου, δασολόγου, ωκεανογράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή ή δασκάλου, καλλιτέχνη, γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη, αναλογιστή, κοινωνιολόγου και εμπειρογνώμονα.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, ελευθέρια επαγγέλματα θεωρούνται και το αγροτικό επάγγελμα, καθώς και η άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας (ατομική επιχείρηση). Για τη διαπίστωση της ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι απαραίτητη και η προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης από την οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή το οικείο Επιμελητήριο (79034/Δ2/18-6-08, έγγραφο του Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.). Εάν, σύζυγος του υπαλλήλου απασχολείται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή με ανάθεση έργου σε φορέα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, ο υπάλληλος δύναται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων μόνο για το χρονικό διάστημα που διαρκεί η σύμβαση της συζύγου (ΔΙΔΑΔ/Φ.51/590/οικ. 14346, εγκύκλιος του ΥΠ.ΕΣ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Το δικαίωμα για την απόληψη της εννεάμηνης άδειας είναι αυτοτελές για κάθε τέκνο που δεν έχει συμπληρώσει ακόμη το τέταρτο έτος της ηλικίας του και σε περίπτωση κατά την οποία ο γονέας υπάλληλος έχει αποκτήσει κι άλλο τέκνο, το οποίο επίσης δεν έχει συμπληρώσει το τέταρτο έτος της ηλικίας του, είναι δυνατή η διαδοχική χορήγηση σ' αυτόν της εν λόγω άδειας, δηλαδή η χορήγηση αμέσως μετά τη λήξη της εννεάμηνης άδειας για την ανατροφή του πρώτου τέκνου του και νέας εννεάμηνης άδειας για την ανατροφή του δεύτερου τέκνου (420/2000, 2/2006, Αποφάσεις του ΣτΕ).

«Στην περίπτωση της δίδυμης ή πολύδυμης κύησης, ελλείψει ειδικότερης νομοθετικής ρύθμισης, το δικαίωμα για απόληψη της εννεάμηνης άδειας ανατροφής είναι αυτοτελές για κάθε τέκνο και ο γονέας υπάλληλος δικαιούται δύο ή περισσότερα, αναλόγως, εννεάμηνα. Διαφορετική ερμηνεία θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι οδηγεί σε άνισα αποτελέσματα, αφού ο συνολικός χρόνος της ανωτέρω άδειας θα εξαρτάται από το τυχαίο γεγονός της ταυτόχρονης ή διακεκριμένης γέννησης δύο ή περισσότερων τέκνων» (1192/2008, Απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών).

Σύμφωνα με τη Γνωμοδότηση 64/2008 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο γονέας υπάλληλος που λαμβάνει ήδη τη διευκόλυνση του μειωμένου ωραρίου ή της εννεάμηνης άδειας ανατροφής τέκνου και πριν την εξάντλησή τους αποκτά νέο τέκνο, δικαιούται να λάβει το υπόλοιπο των διευκολύνσεων για το πρώτο τέκνο αργότερα, αθροιστικά με τις διευκολύνσεις που αντιστοιχούν στο νέο τέκνο (ΔΙΔΑΔ/Φ.51/590/οικ.14346, εγκύκλιος του ΥΠ.ΕΣ.). **Παραδόξως, το Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ. αρνείται - μέχρι τώρα - να συμμορφωθεί με την παραπάνω Γνωμοδότηση η οποία ισχύει για όλους τους Δημοσίους Υπαλλήλους**

□ Αν η σύζυγος του εκπαιδευτικού δεν εργάζεται ή δεν ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα, ο σύζυγος δεν δικαιούται να κάνει χρήση της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής, **εκτός** αν λόγω σοβαρής πάθησης ή βλάβης κριθεί ανίκανη να αντιμετωπίζει τις ανάγκες διατροφής του παιδιού, σύμφωνα με βεβαίωση της δευτεροβάθμιας υγειονομικής επιτροπής στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται ο υπάλληλος.

□ Τις διευκολύνσεις του μειωμένου ωραρίου ή την άδεια ανατροφής δικαιούται η μητέρα υπάλληλος ανεξαρτήτως αν εργάζεται ή όχι ο σύζυγός της.

□ Όταν ο ένας γονέας λάβει την άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου, ο άλλος **δεν** έχει δικαίωμα να κάνει χρήση της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου ή της εννεάμηνης άδειας ανατροφής για το ίδιο χρονικό διάστημα.

Δικαιολογητικά που απαιτούνται

Ο εκπαιδευτικός, ο οποίος δικαιούται να κάνει χρήση της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής, **πρέπει να προσκομίζει στην υπηρεσία του** τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- **Ληξιαρχική πράξη** γέννησης του τέκνου.
- **Υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/1986** σχετικά με το ποιος από τους δύο γονείς θα κάνει χρήση του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής. Στην ίδια δήλωση θα καθορίζεται το χρονικό διάστημα που ο καθένας από τους δύο γονείς θα κάνει χρήση διαδοχικά και συνεχόμενα. Εάν η σύζυγος έχει κάνει χρήση, θα δηλώνεται το είδος της διευκόλυνσης (μειωμένο ωράριο ή εννεάμηνη άδεια ανατροφής), καθώς και το συνολικό χρονικό διάστημα, που αυτή έκανε χρήση. Τέλος στην ίδια δήλωση θα αναφέρεται ότι, εφόσον η σύζυγος σταματήσει να εργάζεται, η άδεια θα διακόπτεται και ο σύζυγος εκπαιδευτικός αμέσως θα επιστρέφει στην εργασία του.
- **Βεβαίωση του οικείου εργοδότη** σχετικά με το αν η σύζυγος έχει ήδη κάνει ολικώς ή μερικώς χρήση των δικαιωμάτων της και αν εργάζεται με καθεστώς πλήρους ή μερικής απασχόλησης.
- **Βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα**, από την οποία θα προκύπτει ρητά η ιδιωτική εργασία που ασκεί η σύζυγος και το καθεστώς απασχόλησης

5. Τρίμηνη άδεια με αποδοχές

Στις μητέρες που έχουν τέκνο ηλικίας κάτω των έξι (6) ετών, χορηγείται υποχρεωτικά, ύστερα από αίτησή τους και χωρίς γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, άδεια **χωρίς αποδοχές** μέχρι δύο (2) έτη. Διάστημα **τριών (3) μηνών** της άδειας αυτής χορηγείται πλέον εφάπαξ με **πλήρεις αποδοχές** στην περίπτωση γέννησης τρίτου (3ου) παιδιού και άνω, **ανεξάρτητα εάν ο εκπαιδευτικός έχει κάνει χρήση της άδειας άνευ αποδοχών του προηγούμενου εδαφίου και εφόσον δεν έχει εξαντλήσει αυτή. Για το ίδιο παιδί δικαίωμα χρήσης της άδειας αυτής έχει ο ένας από τους δύο γονείς και για μία φορά στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του.** Την άδεια της παραγράφου αυτής δικαιούνται και γονείς, των οποίων το 3ο τέκνο και άνω γεννήθηκε πριν από την 9η Φεβρουαρίου 2007 (ημέρα δημοσίευσης του Υ.Κ.) και **εφόσον κατά την ημερομηνία αυτή το τέκνο δεν είχε συμπληρώσει την ηλικία των έξι ετών.** Η άδεια αυτή χορηγείται ύστερα από αίτηση του εκπαιδευτικού **υποχρεωτικά** είτε αμέσως μετά τη λήξη της άδειας λοχείας είτε με την **έναρξη του σχολικού έτους.** Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας αυτής θα πρέπει να υποβάλλεται τουλάχιστο ένα μήνα πριν από την έναρξή της (Φ.351.5/65/84800/Δ1/30-06-08).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Επισημαίνεται ότι το σύνολο της εν λόγω άδειας άνευ αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων πλέον και των τριών μηνών με πλήρεις αποδοχές, **δύναται να χορηγηθεί τόσο συνεχόμενα όσο και τμηματικά.** Ωστόσο, στην περίπτωση της τμηματικής χορήγησης και προκειμένου να αποτραπούν τυχόν καταχρηστικές συμπεριφορές, καθώς και να διασφαλιστεί ο σκοπός για τον οποίο θεσπίστηκε η εν λόγω άδεια, που δεν είναι άλλος από την αποτελεσματική ανατροφή του τέκνου, η συγκεκριμένη άδεια **δεν θα πρέπει να χορηγείται για διάστημα μικρότερο του ενός μηνός.** Εάν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, στην περίπτωση γέννησης τρίτου τέκνου και άνω, οι τρεις μήνες με πλήρεις

αποδοχές, χορηγούνται εναλλακτικά είτε **μόνο στον ένα γονέα υπάλληλο, ή και στους δύο από κοινού** με κατανομή του τριμήνου μεταξύ τους βάσει κοινής δήλωσης που καταθέτουν στην υπηρεσία τους, ποτέ όμως ταυτόχρονα για το ίδιο χρονικό διάστημα. Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω τρεις μήνες με αποδοχές αποτελούν χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας για όλα τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης, σε αντίθεση με τους λοιπούς μήνες της 24μηνιας άδειας που είναι άνευ αποδοχών (ΔΙΔΑΔ/Φ.51/590 /οικ. 14346/29-5-2008, εγκύκλιος του ΥΠ.ΕΣ.).

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Στις υπαλλήλους που υιοθετούν τέκνο, χορηγείται άδεια τριών (3) μηνών με πλήρεις αποδοχές εντός του πρώτου εξαμήνου μετά την περαίωση της διαδικασίας της υιοθεσίας, εφόσον το υιοθετημένο τέκνο είναι ηλικίας έως έξι (6) ετών. Ένας μήνας από την άδεια αυτή μπορεί να καλύπτει απουσία της υπαλλήλου κατά το προ της υιοθεσίας διάστημα (άρθρο 52, παρ. 4 του Ν. 3528/07).

Α6. Αναρρωτικές άδειες

Η αναγνώριση συνεχόμενης ή τμηματικής προϋπηρεσίας, στον ίδιο ή άλλο φορέα του Δημοσίου, ΝΠΔΔ ή σε ΟΤΑ, ως χρόνου πραγματικής Δημόσιας υπηρεσίας, κατοχυρώνει **δικαίωμα λήψης** αναρρωτικής άδειας αμέσως μετά το διορισμό (ΔΙΔΑΔ/φ.51/590/οικ.14346, εγκύκλιος του ΥΠ.ΕΣ.).

Στον **τακτικό δημόσιο υπάλληλο** που είναι ασθενής ή χρειάζεται να αναρρώσει, χορηγείται αναρρωτική άδεια με αποδοχές τόσων μηνών όσα είναι τα έτη της υπηρεσίας του, από την οποία αφαιρείται το σύνολο των αναρρωτικών αδειών που τυχόν έχει λάβει μέσα στην προηγούμενη πενταετία. Αναρρωτική άδεια χορηγούμενη χωρίς διακοπή δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα (12) μήνες. Χρόνος υπηρεσίας τουλάχιστον έξι (6) μηνών θεωρείται ως πλήρες έτος (άρθρο 54 του Ν. 3528/07).

Χορήγηση βραχυχρόνιας αναρρωτικής άδειας
(άρθρο 55 του Ν. 3528/07)

Βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες χορηγούνται:

- Με υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου ή γνωμάτευση θεράποντος ιατρού έως δύο (2) ημέρες κάθε φορά και όχι περισσότερες από τέσσερις (4) κατ' έτος.
- Με γνωμάτευση ιατρού έως τρεις (3) ημέρες κάθε φορά και όχι περισσότερες από έξι (6) κατ' έτος.
- Με γνωμάτευση διευθυντή κλινικής δημόσιου νοσοκομείου έως πέντε (5) ημέρες κάθε φορά και όχι περισσότερες από δέκα (10) κατ' έτος.
- Το σύνολο των βραχυχρόνιων αναρρωτικών αδειών των παραπάνω περιπτώσεων που χορηγούνται χωρίς γνωμάτευση υγειονομικής επιτροπής δεν υπερβαίνει αθροιστικά τις δέκα (10) ημέρες το χρόνο. **ΠΡΟΣΟΧΗ:**
- Σε περίπτωση βραχυχρόνιας αναρρωτικής άδειας πριν ή μετά από αργία ή ανάμεσα σε δύο (2) αργίες, ο υπάλληλος παραπέμπεται **υποχρεωτικά για εξέταση** στην οικεία υγειονομική επιτροπή.
- Στις ίδιες περιπτώσεις δεν επιτρέπεται η χορήγηση αναρρωτικής άδειας με υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τις ανωτέρω βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες δικαιούνται και οι υπάλληλοι που δεν έχουν συμπληρώσει έξι (6) μήνες υπηρεσία. Σε περίπτωση, που ο υπάλληλος εξαντλήσει τις παραπάνω άδειες πριν από τη συμπλήρωση εξαμήνιας συνολικής υπηρεσίας, λαμβάνει άδεια «άνευ αποδοχών» μέχρι ένα μήνα και εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν (άρθρο 30, παρ. 1 του Ν. 3731/08).

Χορήγηση αναρρωτικής άδειας
(άρθρο 56 του Ν. 3528/07)

- Ο υπάλληλος που κωλύεται να προσέλθει στην εργασία του λόγω ασθένειας ενημερώνει την υπηρεσία για την αδυναμία αυτή την ίδια ημέρα.
- Η υπηρεσία χορηγεί την αναρρωτική άδεια ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου. Η αίτηση για αναρρωτική άδεια **υποβάλλεται εντός επτά (7) ημερών** από την απουσία του υπαλλήλου λόγω ασθένειας. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης που δεν οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, γίνεται ανάλογη περικοπή της αναρρωτικής άδειας με ευθύνη του οργάνου που είναι αρμόδιο για την έκδοση της απόφασης χορήγησης της. Η υπηρεσία σε όλως ειδικές περιπτώσεις μπορεί να κινεί τη διαδικασία χορήγησης αναρρωτικής άδειας αυτεπαγγέλτως.
- Αναρρωτική άδεια πέραν των δέκα (10) ημερών κατ' έτος χορηγείται ύστερα από γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής επιτροπής, με εξαίρεση την περίπτωση που η άδεια χορηγείται βάσει γνωμάτευσης του Διευθυντή κλινικής δημόσιου νοσοκομείου και εφόσον πρόκειται για νοσηλεία επτά (7) ημερών τουλάχιστον, ή κατόπιν χειρουργικής επέμβασης.
- Άδεια διάρκειας πέραν του ενός (1) μηνός για ψυχική νόσο δεν χορηγείται αν δεν έχει προηγηθεί νοσηλεία σε δημόσιο νοσοκομείο. Παράταση της ή χορήγηση νέας άδειας, εφόσον υπερβαίνει, συνολικώς ή τμηματικώς, τον έναν (1) μήνα μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος χορηγείται ύστερα από αναλυτική έκθεση θεράποντος ιατρού και έκθεση εξέτασης λειτουργικότητας του ασθενούς,
- το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
- Το αρμόδιο για τη χορήγηση της αναρρωτικής άδειας όργανο είτε χορηγεί ολόκληρη την άδεια που προτείνει η πρωτοβάθμια υγειονομική επιτροπή ή, εάν κρίνει τη γνωμάτευσή της ως ανατιολόγητη, παραπέμπει τον ενδιαφερόμενο για εξέταση στη δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της γνωμάτευσης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής να ζητήσει με ένστασή του **νέα εξέταση** από την οικεία δευτεροβάθμια επιτροπή, όταν η πρωτοβάθμια έχει απορρίψει εξ ολοκλήρου ή εγκρίνει λιγότερο από το ήμισυ της αναρρωτικής άδειας. Η αναρρωτική άδεια που προτείνεται από τη δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή χορηγείται υποχρεωτικά.
- Η αίτηση υπαλλήλου για παράταση αναρρωτικής άδειας υποβάλλεται το αργότερο μέσα στο τελευταίο δεκαπενθήμερο του χρόνου της άδειας που του έχει χορηγηθεί.
- Ύστερα από κάθε εξέταση, καθώς και μετά τη λήξη του ανωτάτου χρονικού ορίου αναρρωτικής άδειας, οι υγειονομικές επιτροπές γνωμοδοτούν εάν η νόσος είναι ιάσιμη ή όχι. Στη δεύτερη περίπτωση και αφού η γνωμάτευση γίνει οριστική, ο υπάλληλος απολύεται. Οι προϊστάμενες αρχές της οικείας υπηρεσίας μπορούν να παραπέμπουν και αυτεπαγγέλτως υπαλλήλους στις δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές για απόλυσή τους, εάν κρίνουν ότι δεν μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντα τους λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας και πριν χορηγηθεί αναρρωτική άδεια ή μετά τη λήξη αναρρωτικής άδειας.
- Κατά της γνωμοδότησης αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής για απαλλαγή εκ της υπηρεσίας λόγω ασθένειας, δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει προσφυγή σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της υγειονομικής επιτροπής. **Ο υπάλληλος είναι υποχρεωμένος να παρουσιάζεται για ιατρική εξέταση, εφόσον το ζητήσει η επιτροπή.** Αν δεν παρουσιαστεί, δεν χορηγείται αναρρωτική άδεια.
- Ο υπάλληλος, ο οποίος βρίσκεται δικαιολογημένα εκτός της έδρας του, υποχρεούται, αμέσως μόλις ασθενήσει, να υποβάλει αίτηση χορήγησης αναρρωτικής άδειας στην πλησιέστερη υγειονομική επιτροπή. Αν η υγειονομική επιτροπή δεν εξετάσει για οποιονδήποτε λόγο τον υπάλληλο έως ότου επανέλθει στην έδρα του, υποχρεούται να διαβιβάσει την αίτηση με τα σχετικά δικαιολογητικά στην υγειονομική επιτροπή της έδρας του υπαλλήλου.
- Αν η αρμόδια υγειονομική επιτροπή κρίνει ότι για τη χορήγηση αναρρωτικής άδειας είναι αναγκαία η παρακολούθηση του υπαλλήλου για ορισμένο διάστημα σε νοσηλευτικό ίδρυμα, η άδεια δεν χορηγείται χωρίς την παρακολούθηση αυτή.

Α7. Άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης

(άρθρο 58 του Ν. 3528/07)

Ο υπάλληλος δικαιούται να ζητήσει **άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης** για συμμετοχή του σε προγράμματα:

- μετεκπαίδευσης ή
- κύκλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

- Άδεια **δεν χορηγείται** αν ο χρόνος υπηρεσίας του υπαλλήλου που απομένει μετά το πέρας της άδειας είναι μικρότερος του τετραπλάσιου της χρονικής διάρκειας της άδειας. Επίσης η ανωτέρω άδεια δεν χορηγείται αν ο υπάλληλος δεν έχει συμπληρώσει τη δοκιμαστική υπηρεσία (2 έτη).
- Η άδεια **χορηγείται υποχρεωτικά**, εάν ο υπάλληλος έχει λάβει υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών. Υποτροφία από άλλο ίδρυμα ή οργανισμό ημεδαπό, διεθνή ή αλλοδαπό ή αλλοδαπή κυβέρνηση για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση σχετιζόμενη με το αντικείμενο της υπηρεσίας του υπαλλήλου **συνεκτιμάται** για τη χορήγηση της άδειας. Η άρνηση χορήγησης της άδειας πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς.
- Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία. Σε περίπτωση φοίτησης σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών διάρκειας δύο (2) ετών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) ή τα
- τέσσερα (4) χρόνια αντίστοιχα. Καθ' όλη τη διάρκεια της υπηρεσίας του υπαλλήλου δεν μπορεί να χορηγηθεί σε αυτόν άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης πέρα των πέντε (5) ετών.
- Ο υπάλληλος στον οποίο χορηγείται άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης λαμβάνει τις αποδοχές του. **Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εσωτερικό παρέχονται αποδοχές αυξημένες κατά 20%**. Αν η μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται εκτός της περιοχής του δήμου που εδρεύει η υπηρεσία του υπαλλήλου, μπορεί να ορίζεται προσαύξηση έως και 40% με απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου (Α.Π.Υ.Σ.Π.Ε.).
- Σε περίπτωση **τμηματικής χορήγησης της άδειας** για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εσωτερικό παρέχονται, για το χρονικό διάστημα της εκπαιδευτικής άδειας, αποδοχές αυξημένες κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Αν η μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται σε εκπαιδευτικό ίδρυμα το οποίο βρίσκεται εκτός της περιοχής του Δήμου που εδρεύει η υπηρεσία του υπαλλήλου, μπορεί να ορίζεται προσαύξηση αποδοχών έως και τριάντα τοις εκατό (30%) με απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου (άρθρο 17 του Ν. 3801/09).
- Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο **εξωτερικό** παρέχονται αποδοχές **αυξημένες στο διπλάσιο**. Η προσαύξηση των αποδοχών μειώνεται κατά το μέρος που καλύπτεται από υποτροφία ή άλλου είδους χρηματική αμοιβή ή αποζημίωση που τυχόν χορηγείται στον υπάλληλο στο εσωτερικό ή το εξωτερικό. Ο υπάλληλος δικαιούται, επίσης, οδοιπορικά έξοδα μετάβασης και επιστροφής.
- Ο εκπαιδευτικός **μετά τη λήξη της εκπαιδευτικής άδειάς του υποχρεούται να προσφέρει τις υπηρεσίες του στην εκπαίδευση της βαθμίδας που ανήκει ή άλλης βαθμίδας για χρονικό διάστημα τριπλάσιο του χρόνου της εκπαιδευτικής άδειάς του και πάντως όχι μεγαλύτερο των δέκα (10) ετών**. Από το συνολικό χρονικό διάστημα πέντε (5) τουλάχιστον έτη πρέπει να διανυθούν στην εκπαιδευτική βαθμίδα, στην οποία ανήκε ο εκπαιδευτικός κατά την αρχική χορήγηση της εκπαιδευτικής άδειας. Για εξαιρετικούς λόγους που ανάγονται στο δημόσιο συμφέρον μπορεί ο εκπαιδευτικός να απαλλαγεί μερικά από την υποχρέωση προσφοράς των υπηρεσιών του στην ίδια εκπαιδευτική βαθμίδα, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου (άρθρο 9 του Ν 2986/02).
- Στις περιπτώσεις υπαίτιας διακοπής της εκπαιδευτικής άδειας ή αθέτησης της υποχρέωσης επιστρέφονται οι καταβληθείσες πρόσθετες αποζημιώσεις, καθώς και οι καταβληθείσες αποδοχές ολικά ή μερικά, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του

Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου για τη χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών Υπηρεσιακού Συμβουλίου (άρθρο 4, παρ. 4 του Ν. 3687/08).

- Εκπαιδευτικός που μετά τη λήξη της άδειας υπηρεσιακής εκπαίδευσης **δεν καταθέσει, εντός έτους, τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών ή διδακτορικής διατριβής, δεν έχει οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη επίπτωση** (αρ. 227/2009, Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.).

ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης χορηγείται με απόφαση του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης μετά από σύμφωνη γνώμη του ΑΠΥΣΠΕ (για την Πρωτοβάθμια) ή του ΑΠΥΣΔΕ (για τη Δευτεροβάθμια).
- Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης στους εκπαιδευτικούς της ιδιωτικής εκπαίδευσης χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, μετά από σύμφωνη γνώμη του ΚΥΣΠΕ (για την Πρωτοβάθμια) ή του ΚΥΣΔΕ για τη Δευτεροβάθμια (άρθρο 9, παρ. 10 του Ν. 3391/05).
- Τα Στελέχη της Εκπαίδευσης δεν επιτρέπεται να λάβουν εκπαιδευτική άδεια για μεταπτυχιακές σπουδές ή για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος, αν προηγουμένως δεν υποβάλλουν αίτηση απαλλαγής από τα καθήκοντά τους (άρθρο 26, παρ. 3 του Ν. 3848/10).
- Για το **Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο**, άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης με αποδοχές χορηγείται μόνο για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

Υπηρεσιακό καθεστώς μετεκπαιδευομένων: "Απόσπαση" ή "άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης";

Νομικό πλαίσιο

Η μετεκπαίδευση στο Μ.Δ.Δ.Ε. και κατ' επέκταση στα υπόλοιπα Διδασκαλεία (Δασκάλων και Νηπιαγωγών) ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ν. **2327/95**. Στο νόμο, όμως, αυτό ουδεμία αναφορά γίνεται στο καθεστώς των μετεκπαιδευομένων που φοιτούν σ' αυτά. Συγκεκριμένα, στο **άρθρο 5, παρ. 4** ορίζεται ότι: **"Οι μετεκπαιδευόμενοι απαλλάσσονται από τα διδακτικά και διοικητικά τους καθήκοντα".**

Σχετικές αναφορές για τους μετεκπαιδευόμενους υπάρχουν και στο **νόμο - πλαίσιο (1566/85)**:

- "Η μετεκπαίδευση πραγματοποιείται στα πλαίσια των **μεταπτυχιακών σπουδών των Α.Ε.Ι...**" (άρθρο 30, παρ. 2).
- "Η μετεκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα ειδικής αγωγής γίνεται με **εκπαιδευτικές άδειες για φοίτηση σε ΑΕΙ της ημεδαπής**" (άρθρο 35, παρ. 14).

Ο **Δημοσιοϋπαλληλικός Κώδικας** ορίζει ότι: **"Για συμμετοχή σε προγράμματα μετεκπαίδευσης ο υπάλληλος δικαιούται να ζητήσει άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης."** (άρθρο 58, παρ. 1 του Ν. 3528/07).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σύμφωνα με τον Υπαλληλικό Κώδικα, οι εκπαιδευτικοί υπάγονται στις διατάξεις του, αφού:

"Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, **υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις**" (άρθρο 2, παρ. 2 του Ν. 3258/07).

Συνεπώς, κατά τη γνώμη του γράφοντος, στους εκπαιδευτικούς που εγγράφονται στα Διδασκαλεία, αφού οι ειδικές διατάξεις δεν προβλέπουν διαφορετικά, πρέπει να χορηγείται υποχρεωτικά άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης και να τους καταβάλλονται αυξημένες αποδοχές, όπως προβλέπει το άρθρο 58, παρ. 5 του Ν. 3528/07. Απέναντι στην εμμονή της Πολιτείας για χορήγηση "απόσπασης" στους μετεκπαιδευόμενους, ένας δρόμος υπάρχει: η

συνδικαλιστική διεκδίκηση και - παράλληλα - η **αγωγή** (για την καταβολή του επιδόματος) στα αρμόδια δικαστήρια.

A8. Άδειες για επιμορφωτικούς ή επιστημονικούς λόγους

(άρθρο 59 του Ν. 3528/07)

Άδειες μικρής χρονικής διάρκειας χορηγούνται υποχρεωτικά, μετά από αίτησή τους, σε υπαλλήλους που μετέχουν σε διαγωνισμούς για να πάρουν υποτροφία ή να εισαχθούν στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και στην Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) ή για να επιλεγούν για φοίτηση σε κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών, σε αντικείμενα που ενδιαφέρουν την υπηρεσία.

Όμοιες άδειες μπορεί να χορηγούνται για συμμετοχή σε **συνέδρια, συνδιασκέψεις, σεμινάρια** και κάθε είδους συναντήσεις επιστημονικού χαρακτήρα, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, εφόσον η συμμετοχή κρίνεται συμφέρουσα για την υπηρεσία.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Για τη χορήγηση ειδικών αδειών για επιμορφωτικούς ή επιστημονικούς λόγους, είναι αρμόδιοι οι **Περιφερειακοί Διευθυντές Εκπαίδευσης**, εφόσον κρίνουν ότι η συμμετοχή του εκπαιδευτικού είναι **συμφέρουσα** για την υπηρεσία, **δεν παρακωλύεται** η εύρυθμη λειτουργία του σχολείου και αφού **συγκεντρώσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά** (αίτηση του εκπαιδευτικού, επίσημη ονομαστική πρόσκληση του εκπαιδευτικού από τον φορέα διοργάνωσης του προγράμματος, σεμιναρίου κτλ. ή πρόγραμμα του σεμιναρίου).

A9. Άδειες εξετάσεων

(άρθρο 60 του Ν. 3528/07)

Στους υπαλλήλους που είναι σπουδαστές, φοιτητές προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί, χορηγείται άδεια εξετάσεων με αποδοχές. Η άδεια εξετάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες κατά ημερολογιακό έτος και χορηγείται συνεχώς ή τμηματικώς κατά την εξεταστική περίοδο που τη ζητά ο ενδιαφερόμενος. Η άδεια χορηγείται για το χρόνο φοίτησης και για δύο το πολύ εξάμηνα μετά τη λήξη του. **Για κάθε ημέρα εξετάσεων χορηγείται άδεια δύο ημερών** (η προηγούμενη και η ημέρα της εξέτασης, εφόσον καμία από τις δύο δεν είναι αργία).

- Οι υπάλληλοι που παρακολουθούν **μεταπτυχιακά προγράμματα του ΕΑΠ** μπορούν να λάβουν την εν λόγω άδεια ασχέτως εάν οι εξετάσεις διεξάγονται το Σαββατοκύριακο (ΔΙΔΑΔ/Φ.51/590/οικ. 14346, εγκύκλιος του ΥΠ.ΕΣ.).
- Οι άδειες εξετάσεων ισχύουν και για τους εκπαιδευτικούς που **εκπονούν διδακτορική διατριβή**, προκειμένου να συναντηθούν με τον επιβλέποντα καθηγητή, να παρουσιάσουν τη διατριβή τους ή να την υποστηρίξουν. Η άδεια αυτή θα χορηγείται κάθε φορά μετά από συνεκτίμηση των αναγκών τόσο της υπηρεσίας όσο και της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής των ενδιαφερομένων (αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53.9673/16848/21-4-2003 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.).
- Άδεια εξετάσεων χορηγείται και για την ορκωμοσία των εκπαιδευτικών μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους. Σε περίπτωση που οι προβλεπόμενες ημέρες άδειας έχουν εξαντληθεί τότε χορηγείται για το σκοπό αυτό κανονική άδεια.

Α10. Άδεια διευκόλυνσης

• Οι υπηρεσίες υποχρεούνται να διευκολύνουν τους υπαλλήλους που έχουν **τέκνα** στην Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, για να επισκέπτονται το σχολείο των παιδιών τους με σκοπό την παρακολούθηση της σχολικής τους επίδοσης (άρθρο 53, παρ. 6 του Ν. 3528/07).

• Οι γονέας δημόσιος υπάλληλος δικαιούται - ανεξάρτητα αν ο άλλος γονέας εργάζεται ή όχι - να απουσιάζει ορισμένες ώρες ή ολόκληρη την ημέρα από την εργασία του για να επισκεφτεί το εκπαιδευτικό ίδρυμα των τέκνων του (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο) και να ενημερωθεί για την επίδοσή τους. **Η συνολική διάρκεια της δικαιούμενης άδειας καθορίζεται ως εξής** (αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53/1262/οικ.23684):

I. Γονέας με ένα (1) παιδί δικαιούται έως **τέσσερις** (4) ημέρες - με αποδοχές - ετησίως.

II. Γονέας με δύο (2) παιδιά και άνω δικαιούται έως **πέντε** (5) ημέρες - με αποδοχές - ετησίως. Σε περίπτωση που τα τέκνα παρακολουθούν μαθήματα σε ιδρύματα διαφορετικής εκπαιδευτικής βαθμίδας (Πρωτοβάθμια - Δευτεροβάθμια) η δικαιούμενη άδεια αυξάνεται κατά μία (1) ημέρα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

- Σε περίπτωση διάστασης, διαζυγίου ή εκτός γάμου γέννησης η άδεια χορηγείται στο γονέα που έχει την επιμέλεια του παιδιού.
- Η άδεια χορηγείται και σε γονείς - υπαλλήλους - που το τέκνο τους είναι εγγεγραμμένο σε παιδικό σταθμό με την προϋπόθεση εκεί να εφαρμόζεται πλήρες πρόγραμμα Νηπιαγωγείου και να είναι τεσσάρων (4) ετών ή να συμπληρώνει την ηλικία αυτή την 31^η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής (79034/Δ2/18-06-08, έγγραφο του Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.).
- Η άδεια χορηγείται καταρχάς για ορισμένες ώρες και σε εξαιρετικές περιπτώσεις για ολόκληρη την ημέρα, σε καμιά όμως περίπτωση πάνω από μία ημέρα συνεχώς. **Ο συνολικός χρόνος της**
- **άδειας δεν εξαντλείται υποχρεωτικά.** Τυχόν υπόλοιπο που δεν έχει ληφθεί δεν μεταφέρεται στο επόμενο έτος, ούτε καταβάλλεται αποζημίωση στον υπάλληλο.
- **Αν και οι δύο γονείς είναι δικαιούχοι**, λαμβάνουν από κοινού την άδεια, η διάρκεια της οποίας και για τους δυο δεν μπορεί να υπερβεί το συνολικό αριθμό των ημερών. Στην περίπτωση αυτή για τη χορήγηση της άδειας, ο γονέας υπάλληλος πρέπει να υποβάλει κάθε φορά στην υπηρεσία του σχετική αίτηση, δηλώνοντας συγχρόνως υπεύθυνα, πόσες ημέρες ή ώρες της δικαιούμενης από κοινού άδειας έχει κάνει ήδη χρήση ο άλλος γονέας στην υπηρεσία που εργάζεται. Η υπηρεσία δύναται να ελέγχει την εγκυρότητα της ανωτέρω δήλωσης.

A11. Άδειες άνευ αποδοχών

□ Ο υπάλληλος δικαιούται να λάβει άδεια μέχρι **έξι (6) εργάσιμες ημέρες, που προσαυξάνονται σε 8 για δύο τέκνα και σε 10 για περισσότερα από δύο**, κατ' έτος χωρίς αποδοχές σε περίπτωση ασθενείας εξαρτώμενων παιδιών (ηλικίας έως 16 ετών) ή άλλων μελών της οικογένειας (Ν.1483/84). Ο χρόνος απουσίας **λογίζεται** ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας (άρθρο 10 του Π.Δτος 193/88).

□ Επιτρέπεται η χορήγηση στον υπάλληλο, ύστερα από αίτησή του, άδειας άνευ αποδοχών - **μέχρι ένα μήνα εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους** - εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν (άρθρο 51, παρ. 1 του Ν. 3528/07). Ο χρόνος απουσίας **λογίζεται** ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.

□ Υπάλληλος του οποίου ο/η σύζυγος υπηρετεί στο εξωτερικό σε ελληνική υπηρεσία του Δημοσίου ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε άλλο φορέα του Δημοσίου Τομέα ή σε υπηρεσία της Ε.Ε., δικαιούται να πάρει άδεια άνευ αποδοχών μέχρι έξι (6) έτη, εφόσον έχει συμπληρώσει διετή πραγματική υπηρεσία (άρθρο 51, παρ. 3 του Ν. 3528/07). Ο χρόνος αυτός **δεν λογίζεται** ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.

□ Με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ύστερα από πρόταση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου (ΑΠΥΣΠΕ, Π.Δ. 1/2003), μπορεί να χορηγείται σε εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης άδεια χωρίς αποδοχές **μέχρι τη λήξη του σχολικού έτους**, όταν συντρέχουν σοβαροί λόγοι, ιδίως θεραπεία δυσάτων ασθενειών του ίδιου του εκπαιδευτικού ή των μελών της οικογένειάς του, αντιμετώπιση δύσκολων περιπτώσεων εγκυμοσύνης, τοκετού και μητρότητας, ολοκλήρωση μεταπτυχιακών σπουδών, ανάγκη προσωρινής εγκατάστασης στο εξωτερικό. Άδεια χωρίς αποδοχές, που χορηγείται για τους παραπάνω λόγους, **δε μπορεί σε καμία περίπτωση να παραταθεί πέρα από τρία σχολικά έτη** (άρθρο 16, Περ. Ε', παρ. 1, 2 του Ν. 1566/85).

A12. Συνδικαλιστική άδεια (Ν. 1264/1982)

Στον **Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και Γ. Γραμματέα** του Δ.Σ. των Πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων παρέχεται άδεια **μέχρι πέντε (5) ημέρες** το μήνα, εφόσον τα μέλη του τοπικού Συλλόγου υπερβαίνουν τα πεντακόσια (500).

Στον **Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και Γ. Γραμματέα** του Δ.Σ. των Πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων παρέχεται άδεια **μέχρι τρεις (3) ημέρες** το μήνα, εφόσον τα μέλη του τοπικού Συλλόγου είναι λιγότερα από πεντακόσια (500).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η ανωτέρω άδεια δύναται να χορηγείται **είτε τμηματικά** είτε με τη μορφή **μειωμένου ωραρίου**. Η μηνιαία μείωση της υποχρεωτικής διδασκαλίας των παραπάνω υπολογίζεται ως εξής (Φ.351.5/27/19630/Δ1/29-2-08, έγγραφο του Υπ.Π.Δ.Β.Μ.Θ.):
(Ώρες υποχρεωτικής διδασκαλίας χ δικαιούμενες ημέρες άδειας) : 5 =**μηνιαία** μείωση ωραρίου (σε ώρες)

A13. Αιμοδοτική άδεια

Ο αριθμός των ημερών άδειας που δικαιούνται οι εκπαιδευτικοί λόγω αιμοδοσίας είναι οι εξής:

- Εκπαιδευτικός που δίνει αίμα για ασθενή του συγγενικού του περιβάλλοντος, δικαιούται να απουσιάσει από το σχολείο κατά την ημέρα αιμοδοσίας (Φ351/5/33/Δ1/1207/23-1-1998).
- Εκπαιδευτικός που ανταποκρίνεται σε πρόσκληση υπηρεσίας αιμοδοσίας για κάλυψη έκτακτης ανάγκης, καθώς και εκπαιδευτικός που συμμετέχει σε οργανωμένη ομαδική αιμοληψία, δικαιούται να απουσιάσει από το σχολείο πέραν της ημέρας αιμοδοσίας, **δύο (2) επιπλέον ημέρες** (άρθρο 50, παρ. 5 του Ν. 3528/07). Την άδεια αυτή δικαιούται και ο εκπαιδευτικός που προσέρχεται σε οποιοδήποτε κέντρο αιμοληψίας **από δική του πρωτοβουλία** για να προσφέρει αίμα. Στην περίπτωση αυτή οφείλει να προσκομίσει σχετική βεβαίωση του νοσηλευτικού ιδρύματος. Η άδεια αυτή χορηγείται και στην περίπτωση λήψης αιμοπεταλίων.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Η άδεια των δύο ημερών μπορεί να χορηγηθεί **είτε συνεχόμενα** με το χρόνο αιμοδοσίας ή **οποτεδήποτε** μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος.

A14. Χορήγηση αδειών σε αποσπασμένους υπαλλήλους

- Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι για τη λήψη της **άδειας υπηρεσιακής εκπαίδευσης** (εκπαιδευτική άδεια) υποβάλλουν τη σχετική αίτηση στην υπηρεσία που **ανήκουν οργανικά** και ταυτόχρονα την κοινοποιούν στην υπηρεσία στην οποία υπηρετούν με απόσπαση. Η άδεια αυτή χορηγείται από το ΑΠΥΣΠΕ.
- Οι άδειες **άνευ αποδοχών** χορηγούνται από την οργανική θέση.
- Για τις **λοιπές άδειες** (π.χ. κανονική, αναρρωτική, μητρότητας, ειδικές άδειες κ.τ.λ.), η σχετική αίτηση υποβάλλεται στην **υπηρεσία που υπηρετούν με απόσπαση**, η οποία αποφαινεται για τη χορήγησή τους ή μη και γνωστοποιεί την απόφασή της στην υπηρεσία που ανήκει οργανικά ο υπάλληλος, εφόσον χορηγεί την αιτούμενη άδεια.

B. Άδειες Αναπληρωτών Εκπαιδευτικών

Δικαίωμα κανονικής άδειας

Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί, εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι ανάγκης, μπορούν να πάρουν κανονική άδεια με αποδοχές έως επτά (7) ημέρες εντός του χρόνου της σύμβασής τους (άρθρο 20, παρ. 8 του Π.Δτος 410/1988, και αρ. 44/1990 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους).

ΠΡΟΣΟΧΗ : Η άδεια ζητείται με αίτηση προς τον **Προϊστάμενο** που είναι και ο **μόνος αρμόδιος** να εγκρίνει ή όχι την άδεια αυτή. Είναι αυτονόητο ότι η κανονική άδεια ζητείται εκ των προτέρων και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να δικαιολογηθεί - εκ των υστέρων - απουσία εκπαιδευτικού από το σχολείο.

Αναρρωτική άδεια

Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί για όλο το χρονικό διάστημα της σύμβασής τους δικαιούνται **δεκαπέντε (15) ημέρες αναρρωτική άδεια με αποδοχές**. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αξίωση καταβολής αποδοχών είναι η εργασία τους επί δεκαήμερον, τουλάχιστον, από την ανάληψη υπηρεσίας (άρθρα 657, 658 του Αστικού Κώδικα). Σε περίπτωση που εξαντληθεί η αναρρωτική άδεια των δεκαπέντε ημερών με αποδοχές, οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί έχουν δικαίωμα, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος ανάγκης, να λάβουν αναρρωτική άδεια «άνευ αποδοχών».

ΠΡΟΣΟΧΗ : Οι αναπληρωτές και οι ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί, εφόσον χρειάζονται αναρρωτική άδεια θα πρέπει, από την πρώτη ημέρα της ασθένειας, να απευθύνονται στο ΙΚΑ της περιοχής τους. Δεν μπορούν όμως να προσκομίζουν γνωματεύσεις από ιδιώτες γιατρούς ή από Δημόσια νοσοκομεία χωρίς την έγκριση του ελεγκτή του ΙΚΑ, ούτε έχουν δικαίωμα χορήγησης αναρρωτικής άδειας με υπεύθυνη δήλωση, ούτε παραπέμπονται στις κατά τόπους Υγειονομικές Επιτροπές. Σε περίπτωση αποχής του αναπληρωτή από την εργασία του λόγω ασθένειας, για το χρονικό διάστημα από μία (1) μέχρι τρεις (3) ημέρες, από την αναγγελία της ανικανότητας μέχρι της έναρξης της επιδοτήσεως από το Ι.Κ.Α., **ο εργοδότης υποχρεούται να πληρώσει μόνο το μισό του αναλογούντος μισθού** και αποκλείεται η συμπλήρωση του από τον οικείο ασφαλιστικό οργανισμό.

Ειδικές άδειες

Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί, έχουν δικαίωμα άδειας με αποδοχές πέντε (5) εργάσιμων ημερών σε περίπτωση **γάμου**. Η άδεια αυτή χορηγείται **αμέσως πριν ή αμέσως μετά** την τέλεση του γάμου και όχι άλλη χρονική περίοδο.

Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί έχουν δικαίωμα απουσίας με αποδοχές δύο εργάσιμων (2) ημερών σε περίπτωση **θανάτου** συζύγου, τέκνων, γονέων και αδελφών. Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί δικαιούνται **ειδική άδεια** με αποδοχές μιας (1) έως τριών (3) ημερών, κατά περίπτωση, για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος, όπως κάθε φορά ορίζεται από το ΥΠ.ΕΣ. πριν από τη διενέργεια των εκλογών.

Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί **δικαιούνται άδεια για τη συμμετοχή σε δίκη** ενώπιον οποιουδήποτε Δικαστηρίου (άρθρα 657 και 658 του Αστικού Κώδικα).

Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί, που **πάσχουν ή έχουν τέκνο που πάσχει από νόσημα**, που απαιτεί μεταγγίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρση, δικαιούνται έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες επιπλέον της κανονικής άδειας των επτά (7) ημερών, από τις οποίες οι έντεκα (11) με αποδοχές και οι έντεκα (11) χωρίς αποδοχές (άρθρο 21 του Π.Δτος 410/1988). Το νόσημα θα πιστοποιείται με γνωμάτευση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, με την οποία θα αποδεικνύεται αιτιολογημένα ότι η πάθηση, από την οποία πάσχουν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί ή κάποιο τέκνο τους, χρήζει τακτικών μεταγγίσεων αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρσης σε Δημόσιο ή Ιδιωτικό ίδρυμα.

Άδεια μητρότητας

- Στις προσωρινές **αναπληρώτριες** εκπαιδευτικούς χορηγείται άδεια μητρότητας 17 εβδομάδες (119 ημέρες). Οι οχτώ (8) εβδομάδες (**άδεια κύησης**) χορηγούνται υποχρεωτικά πριν την πιθανή ημερομηνία τοκετού και οι υπόλοιπες εννιά (9) εβδομάδες (**άδεια λοχείας**) μετά τον τοκετό. Όταν ο τοκετός πραγματοποιείται σε χρόνο μεταγενέστερο από αυτόν που αρχικά είχε πιθανολογηθεί από το θεράποντα ιατρό του ασφαλιστικού τους φορέα, η άδεια κύησης παρατείνεται μέχρι την πραγματική ημερομηνία τοκετού, χωρίς η παράταση αυτή να συνεπάγεται αντίστοιχη μείωση του χρόνου της άδειας μητρότητας, η οποία ειδικά στην περίπτωση αυτή υπερβαίνει τις δεκαεπτά (17) εβδομάδες. Όταν ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από την πιθανολογούμενη ημερομηνία τοκετού, το υπόλοιπο της άδειας κύησης χορηγείται μετά τον τοκετό υποχρεωτικά, ώστε να εξασφαλίζεται ο χρόνος της συνολικής άδειας των δεκαεπτά εβδομάδων (άρθρο 11 του Ν. 2874/00).
- Η αναπληρώτρια εκπαιδευτικός δικαιούται την άδεια μητρότητας και στην περίπτωση που γέννησε πρόωρα και το νεογνό **γεννήθηκε νεκρό ή απεβίωσε** μετά τον τοκετό (ΔΠΠΔΔ/Δ4/49/22889/19-11-2004 έγγραφο του ΥΠ.ΕΣ.).
- Οι **ωρομίσθιες** εκπαιδευτικοί δικαιούνται άδεια κύησης και λοχείας, όπως και οι αναπληρώτριες.

Άδειες διευκόλυνσης αναπληρωτών με οικογενειακές υποχρεώσεις

- Η μητέρα αναπληρώτρια εκπαιδευτικός **δικαιούται τις διευκολύνσεις** (άρθρο 13, παρ. 45γ του Ν. 3149/03): α) μείωση του διδακτικού ωραρίου κατά δύο (2) ώρες **εβδομαδιαίως** για δύο έτη και β) απαλλαγή από τις πρόσθετες εξωδιδακτικές εργασίες για δύο έτη.
- Τις παραπάνω διευκολύνσεις δικαιούται και η **θετή μητέρα** αναπληρώτρια, εφόσον έχει περαιωθεί η διαδικασία υιοθεσίας και το τέκνο είναι ηλικίας μέχρι έξι (6) ετών.
- Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί που έχουν τέκνα ηλικίας **έως δεκαέξι (16) ετών** στην Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, δικαιούνται να απουσιάζουν ορισμένες ώρες ή και ολόκληρη την ημέρα από την εργασία τους μέχρι τη συμπλήρωση **τεσσάρων (4) εργάσιμων ημερών**, για να επισκέπτονται το σχολείο των παιδιών τους, με σκοπό την παρακολούθηση της σχολικής τους επίδοσης (άρθρο 9 του Ν. 1483/1984 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 6 του Π.Δτος 193/1988).
- Η άδεια αυτή είναι **με αποδοχές** και χορηγείται στον ένα από τους δύο γονείς. Αν και οι δύο γονείς είναι δικαιούχοι, αποφασίζουν με κοινή συμφωνία και υπεύθυνη δήλωση στην υπηρεσία τους, κάθε φορά, ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση αυτού του δικαιώματος και για πόσο χρονικό διάστημα, που πάντως η συνολική διάρκειά της δεν μπορεί να υπερβεί σε διάρκεια τις τέσσερις (4) ημέρες και για τους δύο γονείς.

Άδειες εξετάσεων

Στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς που είναι σπουδαστές, φοιτητές προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί σε σχολεία και ιδρύματα και των τριών βαθμίδων εκπαίδευσης χορηγείται άδεια εξετάσεων με αποδοχές (άρθρο 26 του Π.Δτος 410/1988). Η άδεια εξετάσεων ορίζεται σε **δεκατέσσερις (14) εργάσιμες ημέρες** κατά ημερολογιακό έτος και χορηγείται **συνεχώς ή τμηματικώς** κατά την εξεταστική περίοδο που τη ζητά ο ενδιαφερόμενος. Η άδεια χορηγείται για το χρόνο φοίτησης και για δύο το πολύ εξάμηνα μετά τη λήξη του. **Για κάθε ημέρα εξετάσεων χορηγείται άδεια δύο ημερών** (η προηγούμενη και η ημέρα της εξέτασης, εφόσον καμία από τις δύο δεν είναι αργία).

Ειδική άδεια αιρετών οργάνων ΟΤΑ

Στους **αναπληρωτές καθηγητές μέσης εκπαίδευσης**, οι οποίοι έχουν εκλεγεί Δήμαρχοι, χορηγείται από την υπηρεσία ειδική άδεια (εντός του χρόνου της σύμβασής τους) για όλο το διάστημα που ασκούν τα καθήκοντά τους (άρθρο 139, παρ. 1 του Ν. 3463/2006). Η ειδική άδεια χορηγείται υποχρεωτικά από την υπηρεσία, ανεξαρτήτως υποβολής σχετικής αίτησης. Το χρονικό διάστημα χρήσης της θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλα τα υπαλληλικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα που απορρέουν (άρθρο 139, παρ.5).

Αιμοδοτική άδεια

Ο αριθμός των ημερών άδειας που δικαιούνται οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί λόγω αιμοδοσίας είναι οι εξής (αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53/214/16897/16-11-1994):

- Εκπαιδευτικός που δίνει αίμα για ασθενή του συγγενικού του περιβάλλοντος, δικαιούται να απουσιάσει από το σχολείο κατά την ημέρα αιμοδοσίας.
- Ο εκπαιδευτικός που προσέρχεται σε οποιοδήποτε κέντρο αιμοληψίας από δική του πρωτοβουλία για να προσφέρει αίμα, δικαιούται **μία (1) επιπλέον ημέρα**, πέραν της ημέρας αιμοδοσίας.
- Εκπαιδευτικός που ανταποκρίνεται σε πρόσκληση υπηρεσίας αιμοδοσίας για κάλυψη έκτακτης ανάγκης, καθώς και εκπαιδευτικός που συμμετέχει σε οργανωμένη ομαδική αιμοληψία, δικαιούται να απουσιάσει από το σχολείο πέραν της ημέρας αιμοδοσίας, **δύο (2) επιπλέον ημέρες**. Στην περίπτωση αυτή οφείλει να προσκομίσει σχετική βεβαίωση του νοσηλευτικού ιδρύματος.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η άδεια αιμοδοσίας δίνεται σε συνεννόηση με την υπηρεσία του αναπληρωτή εκπαιδευτικού, ανάλογα με τις υπηρεσιακές ανάγκες.

Άδεια άνευ αποδοχών

Ο ένας εκ των δύο συζύγων εκπαιδευτικός αναπληρωτής, όταν ο άλλος υπηρετεί στο εξωτερικό, έχει δικαίωμα να ζητήσει **ειδική άδεια χωρίς αποδοχές**, διάρκειας τριών (3) διδακτικών ετών κατ' ανώτατο όριο, με σκοπό τη συγκατοίκηση (άρθρο 24, παρ. 3 του Π.Δτος 410/1988). Η άδεια παρέχεται με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου (ΑΠΥΣΠΕ, ΑΠΥΣΔΕ).

Η άδεια αυτή χορηγείται, επίσης και όταν ο/η σύζυγος **υπηρετεί προσωρινά στο εξωτερικό σε διεθνείς Οργανισμούς**. Για τη χορήγηση της άδειας λαμβάνονται υπόψη και οι υπηρεσιακές ανάγκες.